www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ صبح**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۲۳ / ۱۰ / ۱۳۸۸**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در دی ماه سال ۱۳۸۸		**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر** (۶ نمره)	
	معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.	
	۱- خود ایدَر زمانی درنگ آوریم	۰/۲۵
	۲- در آسمان و زمین ،هول کرده بود کمین	۰/۲۵
	۳- همه ی نُقودِ خانه حاضر بود .	۰/۲۵
	۴- کاردی به دست راست و تُرنجی به دست چپ داد .	۰/۲۵
	۵- مفاتیح که برای گشادن درِ دکّان مُعَد بود .	۰/۵
	۶- جامه پشمین از برای کَد کنند .	۰/۵
	۷- جهان داری که در ملکش خلل نیست	۰/۵
	۸- آن ابر بین که گرید چون مردِ سوگوار / و آن رعد بین که نالد چون عاشقِ کَئیب	۰/۷۵
	۹- حالی طاقت حرکت نداشت . بازرگان مردی را برای تعهّدِ او بگذاشت تا وی را تیمار می دارد.	۰/۷۵
	۱۰- یاد آرید ای مهان! زین مرغ زار/ یک صبوحی در میان مرغزار	۱
	۱۱- گفتی که خرده ی مینا بر خاکش ریخته و عِقدِ ثریّا از تاکش در آویخته	۱
۲	**ب) معنی لغت** (۲ نمره)	۲
	معنی لغات مشخص شده را بنویسید.	
	۱- بُروهای چهره ش پرازْنگ شد ۲- جَرگه ی شکار گاه مرال است .	
	۳- ریاحین گِردبرگِرد تخت او برُست ۴- سرانجام داماد گرامی ، متعلّقان را به منزل خود منتقل کرد .	
	۵- یکی نیز بگرفت خُنیاگری را ۶- سفره خواست تا تناولی کند .	
	۷- تقریرِ ادیبانه ی برهانِ معاد است ۸- مادر حسنک زنی بود سخت جگرآور	
۳	**پ) خودآزمایی** (۳ نمره)	
	۱- در داستان « دیوار »، نویسنده بین دیو و دیوار چه رابطه ای برقرار کرده است ؟	۰/۵
	۲- بیت « چو نیکو بنگری دراصل این کار /هم او بیننده ، هم دیده است و دیدار » به چه مسئله ای اشاره می کند ؟	۰/۵
	۳- یک « تشبیه نهفته » در بیت زیر مشخّص کنید :	۰/۵
	اشک بیهوده مریز این همه از دیده، کلیم/ گردِ غم را نتوان شست به طوفان از من	
	۴- پیام اخلاقی حکایت زیر چیست ؟	۰/۵
	شیطان را پرسیدند که کدام طایفه را دوست داری ؟ گفت : « دلّالان را » . گفتند : « چرا ؟ » گفت : « از بهر آن که من به سخن دروغ از ایشان خرسند بودم ، ایشان سوگندِ دروغ نیز بدان افزودند » !	
	۵- در بیت زیر ، مقصود از « دریا و شبنم » چیست ؟	۰/۵
	« چون به دریا می توانی راه یافت / سوی یک شبنم چرا باید شتافت »	
	۶- با توجّه به بیت « من آنم که در پای خوکان نریزم/ مر این قیمتی دُرِّ لفظ دری را » نظر ناصر خسرو درباره ی مدح و ستایشگری چیست ؟	۰/۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : ۱۰ ۱/۲ **صبح**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان :	**۱۳۸۸ / ۱۰ / ۲۳**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در دی ماه سال ۱۳۸۸		**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۴	**ت) درک مطلب** (۴نمره)	
	۱- بیت زیر بیانگر چه حالت هایی از « رستم » است ؟	۰/۵
	بیامد چنان تا لب هیرمند / همه دل پر از باد و لب پر ز پند	
	۲- در بیت زیر منظور از « دشت » و « راه نورد » چیست ؟	۰/۵
	از راهروانِ سفر عشق در این دشت / گلگونه سرشکی است اگر راه نوردی است	
	۳- با توجّه به عبارت « حاضران را بروی رحمت آمد و خواجه آب در چشم آورد و گفت : از من بحلی و چنین نومید نباید بود که بهبود ممکن باشد »	
	الف) « آب در چشم آوردن » کنایه از چیست ؟	۰/۲۵
	ب) منظور از جمله ی « از من بحلی » چیست ؟	۰/۲۵
	۴- در عبارت « می توانست نگاه این یکی را به چلّه ی کمان بنشاند و به سوی دشمن پرتاب کند » نگاه امام خمینی (ره) چگونه توصیف شده است ؟	۰/۵
	۵- با توجّه به عبارت « ملک – تعالی- خطاب به آتش گفت : ای آتش سرد باش بر ابراهیم ؛سرد با سلامت باش و اگر چنان نگفتی ابراهیم از سردی طاقت نداشتی » چرا خداوند « سلامت باش » را به همراه « سرد باش » آورده است ؟	۰/۵
	۶- در متن شعری زیر، « خون گریه کردن » بیانگر کدام حالت است ؟	۰/۵
	« از آن پس ، هر شامگاه آسمان خون می گرید »	
	۷- مقصود « سعدی » در بیت زیر که در نعت و ستایش پیامبر اکرم (ص) است ، چیست ؟	۰/۵
	« یتیمی که ناکرده قرآن درست / کُتُب خانه ی چند ملّت بشُست »	
	۸- در بیت « بر سجده ی احساس بنفشه است ، نشانی / سجّاده ی سبزی که به الوند گشوده است » منظور از « بنفشه » و « سجّاده ی سبز » چیست ؟	۰/۵
۵	**ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی** (۳ نمره)	
	۱- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید :	۰/۵
	الف) کتاب احمد یاسفینه ی طالبی ب) مثنوی شباهنگ	
	۲- درعبارت شعری « به گونه ی ماه نامت / زبانزدِ آسمان ها بود / و پیمان برادری ات /با جبل نور / چون آیه های جهاد ، محکم » کلمات مشخّص شده به ترتیب بیانگر چه آرایه هایی هستند ؟	۰/۵
	۳- نثر ..... نثر منشیان و دبیران عهد غزنوی است که از میان آثار این نوع نثر می توان به ..... اشاره کرد .	۰/۵
	« ادامه ی سوالات درصفحه ی سوم »	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : ۱۰ ۱/۲ صبح	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۲۳ / ۱۰ / ۱۳۸۸**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در دی ماه سال ۱۳۸۸		**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	۴- مهم ترین ویژگی « حسب حال » چیست ؟	۰/۵
	۵- در بیت زیر، نام دو آرایه ی ادبی را ذکر کنید : تو با من به بیداد کوشی همی / دو چشم خرد را بپوشی همی	۰/۵
	۶- در این بیت « ببین عالَم همه در هم سرشته / مَلَک در دیو و شیطان در فرشته » بین کدام کلمات جناس ناقص وجود دارد ؟	۰/۵
۶	**ج) حفظ شعر** (۲ نمره)	
	۱- تاب ..... می دهد طرّه ی مشک سای تو پرده ی ..... می درد خنده ی دل گشای تو	۰/۵
	۲- سعدی از اخلاق دوست هر چه برآید نکوست	۰/۵
	۳- زندگی گفت که : « در ..... تپیدم همه عمر » تا ازین ..... دیرینه دری پیدا شد	۰/۵
	۴- گشتم مقیم بزم او ، چون لطف دیدم عزم او	۰/۵
	«موفق باشید»	۲۰ جمع نمره

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : **۲۳ / ۱۰ / ۱۳۸۸**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۸**	**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر** «در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است» ۱- خودمان همین جا (۰/۲۵) لحظه ای درنگ (صبر) می کنیم . ۲- در آسمان و زمین ترس و وحشت (۰/۲۵) کمین کرده بود . (یا همه جا را ترس و وحشت فرا گرفته بود.) ۳- تمام سکّه های طلا و نقره ی (۰/۲۵) خانه آماده بود . ۴- به دست راست ایشان کاردی و به دست چپ آن ها بالنگ (۰/۲۵) داد . ۵- کلیدهایی که برای بازکردن در دکّان آماده بود .(۰/۵) ۶- آنها به خاطر گدایی کردن (۰/۲۵) لباس پشمینه(یا لباس صوفیان)را (۰/۲۵) به تن می کنند . (می پوشند) ۷- پادشاهی که در حکومت او هیچ نقصی (سستی)وجود ندارد . (۰/۵) ۸- به آن ابر نگاه کن که مثل مرد سوگوار گریه می کند و آن رعد(تندر)را ببین که مثل عاشق غمگین ناله می کند.(۰/۷۵) ۹- در آن حال (فوراً ، در آن لحظه) (۰/۲۵) طاقت (توان)حرکت کردن نداشت . بازرگان مردی را برای مراقبت(۰/۲۵) گذاشت تا از او سرپرستی (۰/۲۵)کند . ۱۰- ای بزرگان (یا طوطیان ساکن هند) از این پرنده ی ضعیف و نالان یادی کنید (۰/۵) آن هم هنگام خوشی و شادی که درچمنزار هستید. (۰/۵) ۱۱- مثل این که (۰/۲۵) شیشه های رنگارنگ(یا گل ها و سبزه ها)(۰/۲۵) بر خاک (زمین)آن جا ریخته بودند و گردن بند ثریّا(یا خوشه ای) (۰/۲۵) از درختان انگور آن جا (۰/۲۵) آویخته بودند .	۶
۲	**ب) معنی لغت** ۱- چین و چروک صورت ؛ چین و شکنی که به سبب خشم ، بیماری یاپیری بر چهره و ابرو و پیشانی افتد.(۰/۲۵) ۲- آهو ، غزال (۰/۲۵) ۳- جمع ریحان ، گیاهان خوش بو ، سبزه ها (۰/۲۵) ۴- وابستگان (۰/۲۵) ۵- آواز خوان ، خواننده ، سرودگوی (۰/۲۵) ۶- غذا خوردن (۰/۲۵) ۷- بیان ، شرح (۰/۲۵) ۸- دلیر ، شجاع (۰/۲۵)	۲
۳	**پ) خودآزمایی** ۱- از نظر نویسنده دیوار همانند دیوی است که مانع تفاهم ها و دوستی هاست.(یا بدی و شر بودن را گسترش می دهد.)(یا هر پاسخی نظیر یکی از این موارد) (۰/۵) ۲- وحدت وجود (۰/۵) ۳- تشبیه اشک (۰/۲۵) به طوفان (۰/۲۵)	۳
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : **۲۳ / ۱۰ / ۱۳۸۸**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۸**	**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۴- انتقاد از افراد دروغگو یا دلّالان و یا کسانی که سوگند دروغ می خورند.(ذکر یک مورد کافی است.) (۰/۵) ۵- دریا : حضرت حق ، شبنم : تعلّقات دنیوی(یا بهشت) (یا هر پاسخی نظیر یکی از این موارد) (۰/۵) ۶- نباید آدم های بی ارزش را با سخنان ارزشمند ، مدح و ستایش کرد . (۰/۵)	
۴	**ت) درک مطلب** ۱- افسوس و حسرت خوردن – نصیحت کردن (۰/۵) ۲- دشت : گونه ، صورت راه نورد : اشک (۰/۵) ۳-الف) گریه کردن (۰/۲۵) ب)من تو را حلال کردم. (بخشیدم)(۰/۲۵) ۴- یک نگاه پر تأثیر و جدّی (یا هر پاسخی نظیر این مورد) (۰/۵) ۵- چون در غیر این صورت حضرت ابراهیم (ع)نمی توانست سرما را تحمّل کند و به او صدمه می رسید . (۰/۵) ۶- نهایت غم و غصّه ، اوج اندوه و شدّت غم (یا هر پاسخی نظیر یکی ازاین موارد) (۰/۵) ۷- پیامبری که هنوز وحی بر او تمام نشده بود ، با رسالت خود آثار همه ی ادیان را منسوخ و باطل کرد . (۰/۵) ۸- بنفشه : نماد عارف / سجّاده ی سبز : نماد طبیعت سرسبز (۰/۵)	۴
۵	**ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی** ۱- الف) عبدالرّحیم تبریزی « طالبوف» (۰/۲۵) ب) مشفق کاشانی (عباس کی منش) (۰/۲۵) ۲- استعاره (۰/۲۵) ایهام (۰/۲۵) ۳- بینابین (۰/۲۵) تاریخ بیهقی ، سیاست نامه ی نظام الملک ، قابوس نامه ی عنصرالمعالی (۰/۲۵) (ذکر نام یک کتاب کافی است.) ۴- مطمئن ترین راه برای شناخت احوال و افکار بزرگان جامعه است . (یا هر پاسخی نظیر این مورد) (۰/۵) ۵- اضافه ی استعاری (جان بخشی) – کنایه (ذکر دو مورد هر کدام ۰/۲۵) ۶- سِرِشته و فرشته (۰/۵)	۳
۶	**ج) حفظ شعر** ۱- بنفشه (۰/۲۵) غنچه (۰/۲۵) ۲- گو همه دشنام گو (۰/۲۵) کز لب شیرین دعاست (۰/۲۵) ۳- خاک (۰/۲۵) گنبد (۰/۲۵) ۴- گشتم حقیر راه او(۰/۲۵) تا ساق شیطان بشکنم (۰/۲۵)	۲
	«خسته نباشید» جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com